

Sygn. akt II Ca 455/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Paweł Hochman
Sędziowie	SSA w SO Stanisław Łęgosz SSO Dariusz Mizera (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa A. R.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

o zwolnienie zajętych ruchomości spod egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie z dnia 31 marca 2016 roku, sygn. akt I C 98/16

- zmienia zaskarżony wyrok w punktach pierwszym i drugim sentencji w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od powódki A. R. na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- zasądza od powódki A. R. na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 1.515 (jeden tysiąc pięćset pięćnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą;

SSO Paweł Hochman

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSO Dariusz Mizera

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 455/ 16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 marca 2016 r. Sąd Rejonowy w Bełchatowie I Wydział Cywilny po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2016 r. sprawy z powództwa A. R. przeciwko (...) spółce z o.o. w W. o zwolnienie zajętej ruchomości spod egzekucji

1/ zwolnił spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie D. K. w sprawie sygn. Km 653/15 ruchomości:

1/ płytę B. (...),

2/ zmywarkę B. (...),

3/ okap (...),

4/ piekarnik B. (...),

5/ zestaw mebli - stół i 6 krzeseł,

- zajęte u dłużnika M. P. w dniu 2 października 2015 r.,

II/ zasądził od pozwanego (...) spółki z o.o. w W. na rzecz powódki M. C. kwotę 1.532,00 / jeden tysiąc pięćset trzydzieści dwa / złotych tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 1.200,00 / jeden tysiąc dwieście / złotych tytułem zastępstwa procesowego.

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

W dniu 02-10-2015 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie D. K. dokonał zajęcia ruchomości: zestawu mebli - stołu i 6 krzeseł, zabudowy kuchennej: okapu(...), piekarnika B. (...), zmywarki B. (...), płyty B. (...) w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku (...) Sp. z o. o. przeciwko M. P..

Ruchomości: zestaw mebli - stół i 6 krzeseł, zabudowa kuchenna: okap (...), piekarnik B. (...), zmywarka B. (...), płyta B. (...) stanowią własność A. R..

A. R. o zajęciu ruchomości objętych niniejszym pozwem dowiedziała się 05- 10-2015 r.

Wnioskiem z dnia 19-10-2015 r. (data wpływu do Sądu Rejonowego dla Warszawy- Mokotowa w W.) A. R. zwróciła się o udzielenie zabezpieczenia roszczenia przed wytoczeniem powództwa o zwolnienie spod egzekucji ruchomości: zestawu mebli - stołu i 6 krzeseł, zabudowy kuchennej: okapu(...), piekarnika B. (...), zmywarki B. (...), płyty B. (...) zajętych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie D. K. z wniosku (...) Sp. z o. o. przeciwko M. P.. Postanowieniem z dnia 25-01-2016 r. sygn. akt I Co 25/16 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zabezpieczył roszczenie przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego i wyznaczył uprawnionemu A. R. termin 2 tygodni do złożenia pozwu o zwolnienie spod egzekucji zajętych ruchomości. Postanowienie jest prawomocne od 06-02-2016 r.

Sąd w ustaleniach faktycznych oparł się na treści protokołu zajęcia ruchomości w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym z wniosku (...) Sp. z o. o. przeciwko M. P. (k. 13) i faktur (k. 9-12) potwierdzających nabycie przez powódkę ruchomości objętych żądaniem zwolnienia od egzekucji oraz na aktach sprawy sygn. I Co 25/16).

Mając takie ustalenia Sąd zważył, iż powództwo jest zasadne.

Podstawą powództwa jest art. 841 § 1 KPC, zgodnie z którym osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Art. 841 § 3 stanowi, że powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

Powódka dowiedziała się o zajęciu jej ruchomości w dniu 05-10-2015r. Powództwo wniosła 16-02-2016r. Miesięczny termin liczony od 05-10-2015r. upływałaby z końcem 05- 11-2015r. Jednakże przed upływem terminu w dniu 19-10-2015 r. A. R. zwróciła się o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o zwolnienie z egzekucji, następnie, w wyznaczonym w postanowieniu o udzieleniu zabezpieczenia terminie 2 tygodni (liczonym od uprawomocnienia się postanowienia), wniosła pozew o zwolnienie spod egzekucji, w związku z czym termin na wniesienie powództwa trzeba uznać za zachowany. Odmienna ocena jest niemożliwa przy uwzględnieniu wykładni systemowej i celowościowej art.

841 § 3 w związku z art. 733 i 730 § 1 i § 2 zdanie pierwsze k.p.c.. Art. 733 stanowi, że udzielając zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania w sprawie, sąd wyznacza termin, w którym pismo wszczynające postępowanie powinno być wniesione pod rygorem upadku zabezpieczenia; termin ten nie może przekraczać dwóch tygodni. Zgodnie z art. 730 § 1, w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Stosownie do 730 § 2 zdanie pierwsze k.p.c., sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Zestawienie przytoczonych przepisów prowadzi do konkluzji, że przez czas od złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa ekscydencyjnego do prawomocnego rozstrzygnięcia w przedmiocie tego wniosku oraz przez czas wyznaczony w postanowieniu o zabezpieczeniu do wniesienia powództwa termin z art. 841 § 3 nie biegnie. W przeciwnym wypadku często bezprzedmiotowe byłoby zabezpieczenie powództwa ekscydencyjnego przed jego wytoczeniem i wyznaczanie terminu na wytoczenie powództwa, ponieważ przed prawomocnym rozstrzygnięciem wniosku o zabezpieczenie upływałby termin z art. 841 § 3, natomiast przytoczone art. 730 § 1 i § 2 zdanie 1 przewidują, że w każdej sprawie cywilnej można żądać udzielenia zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku.

Pomocniczo przy wykładni analizowanych przepisów można posłużyć się art. 123 § 1 pkt 1 i art. 124 Kodeksu cywilnego, normującymi przerwanie biegu terminu przedawnienia. W myśl powołanych przepisów bieg przedawnienia przerywa się m. in. przez każdą czynność przed sądem przedsięwziętą bezpośrednio w celu zabezpieczenia roszczenia; po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, a w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Za czynność przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia orzecznictwo przyjmuje m.in. wystąpienie z przedprocesowym wnioskiem o zabezpieczenie roszczenia / wyrok SN z dnia 21 maja 2010 r. II CSK 614/09, Lex nr 602235, wyrok SN z dnia 4 października 2006 r., II CSK 202/06, Lex nr 196513, p. Adam Jedliński, komentarz do art. 123 kc /.

Powódka jest osobą trzecią w rozumieniu art. 941 § 1 k.p.c., tzn. nie jest ani dłużnikiem, ani wierzycielem w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bełchatowie D. K. pod sygn. KM 653/15. Powódka podniosła, że jest właścicielką ruchomości objętych żądaniem. Pozwany nie twierdzi, że dłużnik jest ich właścicielem, ani że powódka nie jest ich właścicielem. Nabycie przez powódkę przedmiotowych ruchomości w 2013 r. potwierdzają złożone przez powódkę faktury. Trudno w takich okolicznościach oczekiwać dodatkowych dowodów własności ruchomości, które nie są ewidencjonowane jak np. samochody, a dodatkowo jako używane zwykle - inaczej niż choćby wspomniane samochody - nie są przedmiotem obrotu. Skierowanie do tych ruchomości egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikowi niebędącemu ich właścicielem w sposób oczywisty narusza prawa powódki, w związku z tym powództwo zasługuje na uwzględnienie.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., w świetle których strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu); do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach wydatki jednego adwokata (w tym zakresie zastosowanie znalazł § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Dz.U.2013.461 j.t.), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia za pośrednictwem swojego pełnomocnika złożyła strona pozwana zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez uznanie, iż w niniejszej sprawie nie doszło do przekroczenia terminu do wytoczenia powództwa określonego w art. 841 § 3 k.p.c. w przypadku, gdy ze zgromadzonego materiału w sprawie jednoznacznie wynika, że termin ten został uchybiony przez stronę powodową.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a) art. 6 k.c. w zw. z art. 841 § 3 k.p.c. w zw. z art. 123 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do uchybienia terminowi zawitemu określonymu w art. 841 § 3 k.p.c. oraz przyjęcie, iż wnioski o dokonanie zabezpieczenia roszczenia przerwał bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 k.c. w przypadku, gdy termin określony w art. 841 § 3 k.p.c. należy do terminów zawitych i nie podlega przerwaniu na podstawie zdarzeń opisanych w art. 123 § 1 k.c.

Powołując się na powyższe zarzuty strona pozwana wносиła o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości,
2. ewentualnie w oparciu o art. 386 § 4 k.p.c. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto wносиła o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sędem II instancji, w wysokości prawem przewidzianej oraz zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia w zakresie kosztów postępowania I instancyjnego zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik powoda wносиł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Słusznie skarżący zarzuca sądowi I instancji naruszenie wskazanych norm przepisów prawa materialnego w szczególności art. 841 § 3 k.p.c. W myśl tego przepisu powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa chyba, że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i w orzecznictwie sądów powszechnych przyjmuje się, że wskazany w wyżej wymienionym przepisie termin jest terminem materialnoprawnym mającym charakter terminu prekluzyjnego i w związku z tym nie może zostać przywrócony. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2007r. III CZP 57/07, OSNC z 2008r. nr 9 poz.97, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 11 września 2014r. I ACa 320/14, baza Legalis, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 20 grudnia 2013r. I ACa 607/13, baza Legalis,)

W pierwszej kolejności Sąd zatem winien zbadać czy dochowano w/w terminu prekluzyjnego.

Z ustaleń Sądu I instancji wynika w sposób bezsporny, iż termin ten został uchybiony gdyż nie było kwestionowane, że powódka dowiedziała się o skierowaniu egzekucji do ruchomości stanowiących jej własność w październiku 2015 roku, a powództwo zostało wytoczone dopiero w lutym 2016r. Przy czym Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, iż charakter terminu określonego w art. 841§3 k.p.c. i literalne brzmienie tego przepisu wprost wskazuje, iż w w/w terminie należy wytoczyć powództwo. Z wytoczeniem powództwa nie można utożsamiać złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa przed wszczęciem postępowania. W/w przepis jest w tym zakresie precyzyjny i nie pozwala na odmienną interpretację.

Tymczasem Sąd I instancji wskazuje, iż przy uwzględnieniu treści art. 730 § 1 i 2 k.p.c., art. 733 k.p.c. w związku z art. 841 § 3 k.p.c. należy dojść do wniosku, że przez czas od złożenia wniosku o zabezpieczenie powództwa ekscydencyjnego

przed wytoczeniem powództwa do prawomocnego rozstrzygnięcia tego wniosku oraz przez czasu wyznaczony w postanowieniu o zabezpieczeniu do wniesienia powództwa termin z art. 841 § 3 k.p.c. nie biegnie. Nie sposób zgodzić się z takim stanowiskiem trzeba bowiem pamiętać, iż przepis art. 841§3 k.p.c. pomimo, iż znajduje się w ustawie procesowej ma charakter materialnoprawny. Skoro tak to uregulowania procesowe nie mogą w żaden sposób wpływać na bieg tego terminu. Okoliczność zatem, iż w takiej sytuacji bezprzedmiotowe byłoby zabezpieczenie powództwa ekscydencyjnego przed jego wniesieniem ponieważ przed prawomocnym rozstrzygnięciem upływałby termin z art. 841 § 3 k.p.c. nie stanowi argumentu dającego podstawę do przyjęcia poglądu Sądu Rejonowego. Zwłaszcza, że w niniejszej sprawie nie było żadnych przeszkód aby stosowny wniosek o zabezpieczenie powództwa zawrzeć w złożonym w terminie pozwie o włączenie zajętych rzeczy od egzekucji nie narażając się przy tym na oddalenie powództwa z powodu uchybienia terminowi z art. 841 § 3 k.p.c.

Sąd Rejonowy szukając dodatkowych argumentów za uwzględnieniem powództwa w sposób zupełnie bezpodstawny w drodze analogii zastosował do instytucji terminu zawitego przepisy o przerwie biegu przedawnienia. Rygorizm terminów zawitych jak i skutki jakie wiążą się z ich uchybieniem nie pozwalają na stosowanie w tym zakresie przepisów o biegu i przerwie przedawnienia. Zarówno przedawnienie jak i terminy zawite prawa materialnego to odmienne instytucje prawne z których istnieniem ustawa wiąże także odmienne skutki. Dlatego też posługiwanie się taką argumentacją dla uzasadnienia uwzględnienia powództwa nie może odnieść zamierzonego skutku.

Mając zatem powyższe na uwadze na podstawie art. 386§1 k.p.c. należało zmienić zaskarżony wyrok i oddalić powództwo. Konsekwencją powyższego było rozstrzygnięcie o kosztach procesu za I instancję, a to na podstawie art. 98 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108§ 1 k.p.c. uwzględniając fakt, iż pozwany w całości wygrał sprawę.

SSO Paweł Hochman SSA w SO Stanisław Łęgosz SSO Dariusz Mizera

Na oryginale właściwe podpisy